HET NEDERLANDSCH AGRARISCH FRONT

(Organisatie tot Voorbereiding van den Rijksvoedingsstand)

DOOR E. J. ROSKAM Hzn.

De taak van het Agrarisch Front is:
„De voorbereiding van den Rijksvoedingsstand op volkschen grondslag, waardoor de bewerkers van onzen bodem, de verzorgers van ons vee en de verwerkers der landbouwprodukten, de hun toekomende plaats verkrijgen in de organische volksgemeenschap, welke gedragen zal worden door den vrijen boer, den zelfstandigen burger en den zelfbewusten arbeider en waarin het kapitaal en het intellect, geen heerschende maar een dienende functie zullen krijgen."

UITGEVERIJ: VOLK EN BODEM - AMSTERDAM. PRIJS f 0.25

PLOEGERS

Met zijn beide donkre paarden
in de lichte morgenvroegt'
door de uitgebloeide velden,
gaat een enkle ongetelde,
door des levens wilde gaarde
gaat de mens, die ploegt......

Als de herfstdamp, neergezegen,
van het komend sterven spreekt,
uit de weemoed van 't verleden,
gaat met doelbewuste schreden,
gaat een man, die nieuwe wegen
ziet en...... openbreekt.

Scheurend, schittrend gaat de snede
door de machteloze grond;
Alle voosheid, alle schade
tuimelt onder nieuwe paden
van een man, die, vastberaden
't naar zijn wil bestiert.

Waarom treuren, kameraden,
als gij zo de leidsels draagt?
Wordt de vore zwaar bevonden?
Is de wereld woest van zonden?
Heel ze met de diepe wonde
van uw leed...... en ploegt!

Ploeger zijn, 't is zwijgend werken,
tot de avond zinkt terzij......
tot het laatste licht zal beven
in de donkerende dreven.
Ploegers! dat zijn al de sterken,
al die schreden vast voorbij,
al de doodmoe neergeknielden
al de eeuwig nieuw bezielden......
Dat zijt gij!

MARTIEN BEVERSLUIS

DE VRIJE BOER, DE ZELFSTANDIGE BURGER EN DE ZELFBEWUSTE ARBEIDER

Het „Nederlandsche Agrarisch Front" is een organisatie, die in het leven is geroepen, om zoo spoedig mogelijk te verdwijnen. Een zeer bijzondere taak heeft deze organisatie dan ook, en dat in een wel zeer bijzonder tijdvak van ons volksbestaan.

Een bepaald doel staat ons voor oogen.

In één zin saamgevat is het onze taak:

„De voorbereiding van den Rijksvoedingsstand op volkschen grondslag, waardoor de bewerkers van onzen bodem, de verzorgers van ons vee en de verwerkers der landbouwproducten, de hun toekomende plaats verkrijgen, in de organische volksgemeenschap, welke gedragen zal worden door den vrijen boer, den zelfstandigen burger en den zelfbewusten arbeider, en waarin het kapitaal en het intellect, geen heerschende maar een dienende functie zullen krijgen".

Voor hen, die den nieuwen geest verstaan, zegt deze omschrijving van onze taak, voldoende. Er zijn echter tienduizenden Nederlanders, die dezen nieuwen geest wel in zich dragen, maar die door omgeving en werkkring nog gebonden zijn aan de wereld, welke 10 Mei j.l. ineén is gestort. Het is daarom nuttig een nadere toelichting te geven.

Wij zijn niet een kleine groep in ons volk, die al tevreden is, als onze groep uitgroeit tot de grootste organisatie op het gebied van arbeid en bedrijf. Wij willen geheel ons volk doen verstaan, dat wat wij willen bereiken, in wezen niets anders is, dan waarvan alle vooruitstrevenden reeds jaren lang hebben geweten, dat komen moest om ons volk zijn recht en zijn vrijheid te hergeven.

De hang naar vrijheid en recht zit ons Nederlandsche volk in het bloed. Een volksgemeenschap van vrije boeren, zelfstan-

dige burgers en zelfbewuste arbeiders, is toch zeker iets, waar geheel ons volk reeds geslachten lang naar hunkert.

Als deze nieuwe volksordening gegrondvest is, dan heeft ons Agrarisch Front zijn taak volbracht, omdat allen, die werkzaam zijn aan de voedselverzorging van ons volk, dan samengebracht zullen zijn, in één groot en hecht verband, met als doel, de voeding van ons volk te verzorgen.

Wij zijn dus niet gekomen om te breken, maar om te bouwen. Wij zijn ook niet gekomen om te praten, maar om te doen.

WAT HEENGING

Allicht zullen velen die dit lezen zeggen: „wat het Agrarisch Front wil is niets nieuws, dat hebben de verschillende landbouworganisaties en velerlei bonden en partijen, ook steeds gewild, waarom is het Agrarisch Front dan noodig?"

Inderdaad hebben tientallen organisaties reeds jarenlang gevochten voor het welzijn van onze boeren en toch zeggen wij niet alleen, dat ons Agrarisch Front nuttig is, maar wij zeggen ronduit, dat ons Agrarisch Front de eenige organisatie is, die geroepen is, dat alles te **verwerkelijken.**

Men denke nu niet, dat wij geen oog hebben voor het vele, dat door mannen vóór ons is bereikt en meer nog voor al het kwaad, dat door hen in zijn uitwerking is getemperd. Het verschil tusschen alle andere organisaties en ons, is dan ook niet, dat wij ons inbeelden, dat wij geleerder, bekwamer of knapper zijn, maar het verschil is, dat wij van een geheel andere gedachtenwereld uitgaan. Zij werkten jarenlang voor het verkrijgen van een betere plaats voor hun volgelingen in het raam der maatschappelijke en staatkundige orde, die van 1795 af tot 1940, in ons land bestond. Wij daarentegen zoeken niet naar een betere of ruimere plaats in die orde, maar wij verblijden ons er over, dat die orde op 10 Mei j.l. in elkaar is gekraakt en wij werken voor eene ordening, die op een geheel anderen grondslag rust.

DE GRONDSLAGEN

Toen met de Fransche revolutie, de gilden werden opgeheven en alle organische banden werden verbroken, ontstond er een leegte in ons volksleven. Er was geen uitstraling meer van

boven naar beneden en van beneden naar omhoog. Er waren geen organen meer, waardoor de volksche levenskringen zich konden uiten. Toen ontstonden er partijen en bonden om te vechten voor de belangen van groepen en kringen, omdat de macht van de sterksten alle leven dreigde te vernietigen. Het grootkapitaal kwam op en de arbeiders organiseerden zich. Het grootkapitaal buitte niet alleen de arbeiders in de fabrieken uit, maar weldra strekte het zijn vangarmen ook uit naar het bedrijf van den boer en den middenstander. Toen liepen de boeren en de middenstanders te hoop en ook zij trachtten zich sterk te maken tegen die allen en alles omvattende macht van geld en goud. De resultaten van die worsteling en de ellende, die daaruit ontstond, behoeven wij niet te schilderen.

Wat is er overgebleven van den vrijen boer, die heer was op eigen erf?

Waar is de zelfstandige burger, die een gewaardeerde schakel is in ons volksgeheel? Waar is het recht op arbeid?

Zoo werden de volksche levenskringen, welke toch een door den Schepper gegeven souvereiniteit in eigen kring bezaten, slechts verlengstukken der wereldeconomie. Doch booze beginselen hebben met goede beginselen één ding gemeen, ze rusten beide niet, voordat ze uitgegroeid zijn tot hun volle consequentie.

Toen dan ook na de arbeiders, het vrije bedrijfsleven in banden lag en het maatschappelijk leven door de geldmacht werd overheerscht, strekte deze vampier zijn armen uit over het Staatsbestel zelf.

Het kapitalisme en de democratie ontmoetten elkaar als bondgenoot. Dit lijkt vreemder dan het is. Beide komen voort uit dezelfde bron. Uit het individualisme, uit de macht van den enkeling, die zich stelt tegenover de organische levenskringen der Goddelijke orde, zijn beide geboren. De democratie loopt in haar voleinding uit in de dictatuur. In ons land in de dictatuur van partijen, groepen en klieken, welke staande buiten het volk, het volk van boven af terroriseerden en onderdrukten. De crisisnoodwetgeving werd crisisterreur. Belastingplicht werd belastingterreur. Doch dit monster was niet alleen Godloos, maar het was bovendien, door zijn verkwistingen, nog door en door bankroet ook, zoodat het liberale staatsbestel als een looden last op het vrije leven drukte en de levenssappen ver-

slond, financieel zoowel als moreel. **Wij** gaan uit van een geheel anderen grondslag.

Het huis, dat wij bouwen, gaat niet uit van de wereld-economie en van de macht van goud en geld. Evenmin is het een verlengstuk van het Staatsbestel. Wij gaan uit van de waarden van onzen bodem en onzen arbeid. Hierop bouwen wij, als op een hechten vaderlandschen grondslag.

Onze richtlijnen worden niet bepaald door mammon en zijn trawanten, maar door ons eenvoudig Godsvertrouwen.

DE OMBOUW

De laatste jaren kreeg men zoo den indruk of de boeren, de burgers en de arbeiders, er waren voor den staat. Volgens ons, is het geheele staatsbegrip een waandenkbeeld. De staat is niet anders, mag tenminste niet anders zijn, dan het georganiseerde volk.

De taak der Overheid is dan ook het leiden der gezonde volkskracht en het zorgen, dat de levenskringen zich kunnen ontplooien, naar eigen aard en het voorkomen van botsingen tusschen de groepen van landbouw, industrie en handel.

Het liberaal-kapitalistische staatsbestel groeide, in Nederland, uit, tot een staatsgedrocht. De regeeringscrisisbureaux van landbouw en voedselvoorziening, zijn daar sprekende voorbeelden van. Onze boeren werden vanuit Den Haag bedokterd, door een apparaat met duizenden ambtenaren.

Dit apparaat moet gelikwideerd worden, of beter gezegd het moet versmelten in een organisatie, die door een anderen geest wordt geleid en op een andere basis rust.

Om misverstand te voorkomen en ter geruststelling van hen die nog vreemd staan tegenover onzen geest zeggen wij hier direct bij, dat dit likwideeren niet zeggen wil dat al dat werk, in eene, als waardeloos en onnut moet vernietigd. Als de band tusschen de Overheid en het Rijksbureau voor Voedselvoorziening wat losser wordt gemaakt en de binding met het georganiseerde bedrijfsleven wat vaster wordt aangehaald, dan zal de geest van dit apparaat reeds een geheel andere zijn. Ook weten wij dat er zeer vele plichtsgetrouwe en bekwame ambtenaren aan werkzaam zijn, die in den nieuwen opbouw als gewaardeerde krachten kunnen en willen arbeiden.

Maar al zou dit apparaat volmaakt werken, dan nog moet het om zijn huidigen vorm beëindigen, omdat niet de Overheid tot taak heeft, het bedrijfsleven zelf te beredderen en te bedokteren.

Dat ons Agrarisch Front dan ook een Rijksvoedingsstand wil voorbereiden, is geen fantasie en ook geen liefhebberij, maar dat is in de eerste plaats om principieele, en in de tweede plaats om practische redenen, noodzakelijk.

Deze Rijksvoedingsstand of Corporatie voor de voedselverzorging, moet geen overheidsorgaan zijn, maar een organisatie van het bedrijfsleven zelf. De Overheid of het Min. van Landbouw heeft daarin een leidende of controleerende, maar geen heerschende taak.

Een volledige uitwerking van den Rijksvoedingsstand heeft op heden nog weinig zin, om de eenvoudige reden, dat dit apparaat moet aansluiten aan den toestand van ons land, na den oorlog en gericht moet zijn op de vredeseconomie.

DE ORGANISATIES

Al is dus de tijd van een in onderdeelen uitgewerkt schema, van een Rijksvoedingsstand, nog niet rijp, toch zijn er, nu reeds, klare richtlijnen te trekken en is het de taak van ons Agrarisch Front, volgens deze richtlijnen te arbeiden.

Er zijn twee waardevolle factoren die men moet inschakelen in één verband. Daar is ten eerste het straks reeds genoemde voedselvoorzieningsapparaat, waar het goede moet worden uitgelicht en overgebracht en dan zijn er ten tweede de technische landbouworganisaties.

De taak dezer organisaties wordt een geheel andere. Zij zullen zelf moeten doen, wat nu gebeurt buiten haar. Evenals de huidige Regeeringscrisisdienst moet versmelten tezamen met den kop der landelijke vakorganisaties (tuinders, bloemkweekers, melkveehouders, pluimveehouders, varkenshouders, slagers, kaashandelaren, meelhandelaren, bakkers, enz. enz.) evenzoo moeten de provinciale organisaties versmelten met de provinciale afdeelingen der huidige regeeringsbureaux, welke weer worden geleid door de organisaties in samenwerking met den Rijksvoedingsstand.

De zoogenaamde confessioneele organisaties moeten evenzoo ingroeien in het nieuwe verband. De Rijksvoedingsstand

zal uit verschillende afdeelingen bestaan waarvan één de cultureele vraagstukken behandelt. Alle te nemen maatregelen moeten getoetst worden aan de hoogere levensbeginselen. Wat daar tegen in gaat moet geweerd en wat een gezond geestelijk leven bevordert moet gesteund. De economie moet wortelen in een gezonde wereldbeschouwing. Wij gaan niet uit van de 19e eeuwsche gedachte dat het maatschappelijk leven buiten de religie staat.

BOERENLAND IN BOERENHAND

Het is met ons menschen nu eenmaal zoo gesteld, dat wij geneigd zijn aan zeer vele en zeer scheeve dingen te wennen. Het is zelfs zoo met ons dat we zoo ver kunnen komen, dat wij scheeve onnatuurlijke toestanden gaan aanzien voor de meest natuurlijke zaak ter wereld. Tenslotte brengen wij het dan ook zoo ver, dat we ons gaan verzetten als de natuur zich weer herstellen wil en het kromme en scheeve, het rotte en verdorvene, wil opruimen door een nieuwen geest in een nieuwen tijd.

Wat zoudt gij er van zeggen als de eene of andere financieel-economische specialiteit U eens voor ging rekenen dat het een economische noodzakelijkheid was, dat Uw gezin moest gewaardeerd worden naar een vasten geldprijs en dat de belastingen daarnaar moesten worden geheven, het eene gezin voor zooveel duizenden guldens op de balans, het andere voor zooveel, een en ander naar gelang leeftijd, lichaamsbouw, gezondheid en werkkracht.

Als een dergelijk voorstel werd gedaan dan zouden wij dien man voor gek verklaren en als men het ons met geweld ging opleggen zouden we ons verzetten.

Het is misschien niet heelemaal zoo gek maar wel grenst het er dicht aan, dat men den boerengrond in geld heeft uitgedrukt, dat hij in geld wordt berekend, waardoor onze Vaderlandsche bodem, welke de Schepper heeft bestemd om ons te voeden, van de hocus pocus financieele politiek der goudmacht afhankelijk is.

Nog erger dan dit is schier het feit, dat onze boeren het niet uit hebben geschreeuwd van verzet, maar zoover zijn afgegleden van het natuurlijk eigendomsrecht, dat zij dezen mammondienst nog normaal zijn gaan vinden ook.

Het fundament van alle landbouwpolitiek moet zijn: vaste gebonden grondprijzen. Onze bedoeling is natuurlijk niet, dat alle boerderijen cadeau zullen worden gegeven aan de toevallige bewoners, want ook hypotheekhouders hebben rechten. Maar het verkoopen en verhandelen van boerengrond uit speculatie en winstbejag moet onmiddellijk eindigen. De grondprijzen moeten op een redelijk peil worden vastgesteld. De prijzen der landbouw- en veeteeltproducten moeten zóó worden dat de boeren in 20 of 30 jaar hun hoeven schuldenvrij kunnen maken. Dit geldt evenzoo voor de tuinders en ook voor de middenstandsbedrijven, al zal daar de vorm anders zijn.

Zoo zal de vrije boer weer leven op de hoeve van zijn geslacht. Het laat-romeinsche heerschersrecht, zonder binding en zonder edeler doel, moet plaats maken voor ons ingeschapen germaansche erfrecht. Zoo is het in het verleden geweest en zoo zal het in de toekomst weer zijn.

Zoo zal een duizendjarig onrecht aan ons boerendom weer worden uitgewischt.

DE MARKTORDENING

Als de boer 8 cent voor 1 liter melk ontvangt en de huisvrouw moet dan 14 of 16 cent betalen, dan is dat verschil te groot. Dat komt niet omdat de tusschenhandel te veel verdient, maar dat komt omdat er wanorde en chaos heerscht op dit terrein. Het is dwaasheid, dat de melk 40 k.m. wordt vervoerd en dan op dien weg 5 melkfabrieken voorbijrijdt, welke evengoed die melk zouden kunnen verwerken. Even zot is het als 10 melkboeren in dezelfde straat sjouwen en 4 bakkers op dezelfde trap brood leveren.

Als hierin orde is gebracht dan zal de voortbrenger meer ontvangen zonder dat de verbruiker meer betaalt. Voor de veel te talrijke tusschenschakels in het distributieproces is dat geen bezwaar. Zij worden niet van hun levensonderhoud beroofd. Zij worden in een anderen tak van dienst ingeschakeld. Als de prijzen goed zijn dan kunnen heel wat venters en sjouwers nuttiger arbeid verrichten dan zij nu doen op hun bakfietsen, achter hun karren en op hun vrachtauto's.

Zoo zal de boer en de middenstander zeker worden gesteld tegen uitbuiting door het tegengaan van krachtsverspilling.

ALLE LEVENSSFEREN EEN ORGANISCH GEHEEL

Over de verschillende afdeelingen van den Rijksvoedingsstand zou nog zeer veel te zeggen zijn. Dit geschrift is niet bedoeld om aan criticasters een hoeveelheid materiaal te leveren.

Onze bedoeling is enkel om allen goedwillenden een inzicht te geven in de wegen welke wij wenschen te gaan en om een beroep te doen op hun medewerking.

Er wordt dikwijls tegen ons gezegd dat het zoo moeilijk zal zijn om éénheid te vormen en een gezonde samenwerking te verkrijgen tusschen de verschillende landbouworganisaties en meer nog tusschen meer of minder verwante economische groepen.

Ook dit brengen wij tot de meest eenvoudige grondslagen terug en wij laten ons niet van de wijs brengen door allerlei ingewikkelde en moeilijke problemen, ontstaan in het brein der liberale individualisten.

De moeilijkheden in het liberale bestel zijn ontstaan, omdat de heele staatsorde en het maatschappelijk bestel gebouwd waren op het individualisme en de macht van den sterkste. Daarom was het tot nu toe onmogelijk om van boven uit de verschillen te overbruggen. Verschillende belangengroepen behooren in een liberalen staat evengoed thuis als één gezond organisch geheel, een natuurlijke vrucht is van de organische volksgemeenschap. Een gezonde eenheid kan nooit van boven af worden opgelegd. Ook niet door een z.g. overkoepeling. Al evenmin door dat allen zich richten op hun belangengemeenschap zonder meer. Het kan alleen indien allen zich bewust zijn van hun gemeenschappelijken wortel.

EEN VOLK VAN BOEREN EN VISSCHERS

De eenheid waar wij naar streven is dus niet een eenheid, welke wij kunstmatig gaan bouwen en nog veel minder een eenheid die wij van bovenaf op zullen gaan leggen.

Men heeft ons wel aangevallen over onze opmerkingen, dat ons volk één volk is, omdat ons volk in wezen een volk was van boeren en visschers. Men zeide dan, dat wij geen oog hadden voor wat ons volk bereikt heeft op het gebied van industrie en handel. In den regel spraken wij dezulken niet

tegen, omdat zij niet verstonden dat wij uitgaan van de bron en niet van boven of buitenaf ons volksleven bezien.

Alle takken van bedrijf, zoowel van landbouw, veeteelt als van industrie en handel, vinden hun oorsprong in de oude erfhoeve van onze voorgeslachten.

In de brochure „De Eenheid van Stad en Land" staat daarvan het volgende:

„Op de oude erfhoeven werd niet alleen het land bebouwd en het vee verzorgd, maar ook de verzorging van kleeding, woning en opvoeding geschiedde in en door eigen gezin.

Door de verder gaande ontwikkeling en specialiseering van den arbeid ontstonden hieruit de latere beroepen, eerst dat der smeden, toen dat der timmerlieden, wevers, wolververs, slagers, bakkers, ruilhandelaars, kruidendokters, enz., enz. Dit alles is niet alleen dienstig om te overpeinzen maar dit alles heeft zin en beteekenis voor de volksgemeenschap van nu en voor de toekomst.

Enkele lijnen wil ik daar uit trekken, want om de practische toepassing is het ons begonnen.

1e. Onze huidige boerenbedrijven zijn slechts de voortzetting van een klein gedeelte van het leven op de oude erfhoeven.

2e. Een timmerman in de stad, een graankooper in Rotterdam, ja het bedrijf van iederen industrieel en handelsman stamt regelrecht af en vindt evenzeer als elk onderdeel van ons tegenwoordig boerenbedrijf zijn ontstaan in de oude boerendorpsgemeenschappen.

3e. Onze stand van geestelijken en militairen dient te worden herleid tot dezelfde gemeenschap, waaruit heel ons volk is voortgekomen.

4e. Alle arbeid vindt ten slotte daar zijn oorsprong.

Wie het zóó, niet alleen als een stuk geschiedenis kent en waardeert, maar in zich opneemt als levende werkelijkheid, voor hem is de noodtoestand van landbouw, bedrijf en arbeid geen probleem meer, maar tevens zijn de levenswetten, welke onze volkshuishouding moeten dragen, voor hem levende werkelijkheden.

De verhouding tusschen landbouw, industrie, handel en arbeid is niet een van bovenaf geordende belangengemeenschap, maar deze verhouding is er een als die tusschen loten van precies denzelfden stam.

Deze loten zijn alle van hun stam afgesneden, daarom hangen

zij alle in de lucht als door elkaar heenzwevende, tegen elkaar botsende, elkaar niet verstaande machten, welke ieder in zich niet eens meer gesloten zijn, maar alle door de kracht der ontbinding weer uit tientallen elkaar bestrijdende en ook weer botsende onderdeelen uiteenvallen.

Vandaar dan ook, dat elke regeeringsmaatregel, welke een der zwevende en botsende onderdeelen van den landbouw tegemoet wil komen, ontwrichting beteekent voor een ander botsend onderdeel en de ordening van de geheele landbouw en veeteelt in flagranten strijd is met de belangen van handel en industrie en de belangen der industrie vaak botsen met de rechten van den arbeid en de consequente doorvoering van elken ordeningsmaatregel ten slotte de geheele volkshuishouding ontwricht.

Het ordenen van de voedselvoorziening van ons volk heeft slechts zin, indien wij beginnen bij het begin en landbouw, handel, industrie en arbeid zien vanuit de bron, waaruit zij zijn ontsproten.

Dan is een boer geen ploeteraar, die wordt gezien als middel tot het vergaren van winst voor groot-kapitalistische machten en als renteslaaf van de machten van goud en geld, die door „steun" zijn bestaan als noodzakelijk kwaad in de volksgemeenschap mag voortsleepen, omdat het voorloopig niet anders kan.

Maar ons boerendom is dan de altijd levende, altijd gevende voedselverzorger van de gemeenschap en de eeuwige bloedbron van ons volk.

Dan is de industrieel geen internationaal wezen, dat enkel belust op materialistisch gewin, de levenskracht van een volk omzet in klinkende munt. Maar dan is de industrieel de man van eigen volk, die producten van den bodem veredelt en herschept tot hoogere waarden van voedsel, woning en kleeding van zijn volk. En hierin is hij dan aardgetrouw. Hierin is hij dan boer in den diepsten zin van het woord welke is „vrije".

Voor onzen alouden, nooit begrepen koopmansstand geldt dit al niet minder.

Een handelsman is niet gekomen om de producten van eigen volk voor zoo weinig mogelijk aan de volksgenooten te ontfutselen, om ze daarna aan andere volksgenooten zoo duur mogelijk over te doen.

Zijn taak en roeping is er een van hoogere orde.

De vruchten van den bodem en, door de industrie verwerkte en veredelde goederen moet hij ruilen tegen die goederen, welke wij niet bezitten en andere groepen of andere volken wel. Zoo kan

de ongelijkheid van bodem en klimaat, waarvan de ongelijkheid van producten het gevolg is, dienen tot verrijking van het leven der menschen en der volkeren.

Zoo moet de handelsman mede-arbeider zijn aan de ontplooiïng der rijkdommen van de schepping.

Zoo zal hij boer zijn in dit zijn doen.

Onze mannen van wetenschap zijn geen buiten het leven staande en van de natuur vervreemde onbegrijpelijke wezens. Het is hun dagelijksche worsteling om de eeuwige wetten der schepping te verstaan, om zoo hun volk den weg te wijzen door onze vaak donkere wereld. Dat is de taak van den man der wetenschap bij de gratie Gods.

Hierin is ook hij zoon van zijn volk.

In zijn arbeid leeft en tintelt de kracht van zijn boerengeest en zijn boerenbloed.

Gij arbeiders, Uw taak is niet in de eerste plaats om te dienen tot verlengstuk van een machine en gij zijt niet een willig gereedschap in de handen der kapitalistische machten om behulpzaam te zijn tot den opbloei van een wereldeconomie, die U niet verstaat.

Ook Uw vaderen hebben onzen grond geploegd en geëgd, zij hebben gezaaid en geoogst. Door den arbeid hunner handen is onze bodem ontgonnen en Uw recht op arbeid is niet een gunst, die U toegemeten wordt door machten, die U exploiteeren tot eigen gewin en die U uitstooten als dat voordeeliger is.

Uw recht op arbeid, Uw recht op bezit, ligt in de natuur en in de schepping verankerd.

Het liberaal-kapitalisme ontnam onzen boeren hun grond, onzen middenstanders hun bedrijf, onzen intellectueelen hun arbeidsveld en U Uw arbeidsrecht.

In de taaie worsteling om Uw geschonden recht, betoonde gij U te zijn trouwe zonen van ons aloude boerenvolk.

Indien wij zoo vanuit de oerbron van ons bestaan de dingen vanuit één beginpunt leeren zien, dan krijgen de waarden, die de maatschappelijke verhoudingen bepalen, een geheel anderen inhoud en zin.

Indien wij de maatregelen dan bouwen op dat inzicht, dan krijgen die maatregelen een geheel andere strekking. Dan pas zien wij het organisch verband der dingen".

Een gezonde economische opbouw is alleen mogelijk indien ons volksleven geleid wordt door een gezonde wereldbeschouwing.

Voor ons wil dat zeggen, dat wij uit moeten gaan van die opvattingen, die de Schepper zelf met wijze hand gelegd heeft, in ons volk van Frieschen-, Franken- en Saksenstam.

In den nu verganen tijd hebben deze stammen elkander niet willen verstaan, vandaar dat de volksvreemde cultuur, vanuit de stad, het land heeft overstroomd. De biologische levenswetten kunnen zich het best in het boerenleven laten gelden. Daarom is een talrijke boerenbevolking noodzakelijk. Maar deze boerenbevolking moet dan ook als zoodanig leven, d.w.z., zij moet niet tezeer vertechniseeren. De handenarbeid dient daarom in de boerderij nummer één te blijven, al worde erkend, dat er veel is, waarbij de machine niet gemist kan worden.

Bij de bodemverpleging moet aan het biologische leven een ruimere plaats worden ingeruimd door zooveel mogelijk de biologische meststoffen te benutten en kunstmest slechts als aanvulling te gebruiken.

Ter vervanging van machinalen arbeid, die b.v. het karnen en het dorschen verdrongen heeft, dient het boerenvolk te worden bijgebracht, dat harmonische lichaamsoefeningen onontbeerlijk zijn en de sport dus een grootere waardeering te plattelande moet hebben dan thans het geval is.

De waanzin van een tweekinderenstelsel op de verburgerlijkte boerderij moet met alle macht worden uitgebannen.

Waar het tekort aan boerengrond ten deze een belemmering in den weg legt, moet daarin door bodemuitbreiding worden voorzien.

Het Agrarisch Front zal voor deze gedachten onophoudelijk propaganda maken en zorgen, dat artsen, huisverzorgsters, onderwijskrachten en allen, die eenig leidinggevend werk doen, daarvan doordrongen worden. Vrouwen- en jeugdbeweging is daartoe geboden. Vanzelfsprekend is, dat een goede, volksche boerenwetgeving de oorzaken moet opheffen. Aansluitend bij de lichamelijke zorg moet de geestelijke zorg totaal omgeleid worden.

Thans is het zoo, dat de stad haar stempel drukt op heel het geestelijk boerenleven.

Zoo spoedig mogelijk dienen leerscholen gevormd te worden, waarin onderricht wordt gegeven in volkschen of boerengeest, ook aan volwassenen, die leiding geven of straks te geven hebben.

Het inrichten van een leidersschool voor het boerendom is dadelijke eisch om zoo spoedig mogelijk te voorzien in het dringende tekort aan voorgangers met begrip van de dingen, waarom het hier gaat.

Zulk een leerschool dient niet in de een of andere stad, als onderdeel van een bestaande onderwijsinrichting — dus als een bijzaakje — te worden gevestigd, maar temidden van het boerenvolk in een daarvoor geëigende plaats, waar het boerenleven nog in den meest zuiveren vorm kan worden gadegeslagen.

In de toekomst zal het onderwijs in al zijn geledingen uiteraard op volksche leest worden geschoeid, wat niet wil zeggen, dat men reeds verandering brengt in het geschiedenis- en taalonderricht door meer aandacht te schenken aan rassenkundige theorie en levensgang der Nederlanders, maar dat het geheel zal doortrokken moeten zijn van gezonde begrippen omtrent natuurlijk volksch leven. Daarbij zal men uitgaan van de noodzakelijkheid, dat de toekomstige volksleiders in hoofdzaak uit het landvolk komen, hetgeen trouwens beantwoordt aan de natuurwet.

Vanzelf zal dan de toestand ontstaan, dat ieder, die bij de vorming van het volk betrokken is, den boer en zijn wezen kent en waardeert. En de levenshouding van het boerendom zelf zal meer zelfbewust worden, hetgeen der boerenziel haar oorspronkelijken adel hergeeft.

Naast het onderwijs als zoodanig moeten zoo snel mogelijk de tekorten op het gebied van boeren-verpoozing worden aangevuld voor het scheppen van volksche kunstuitingen, welke den levensstijl verheffen. Boerenboeken van goed gehalte, landelijke spelen, volksche muziekbeoefening, dit alles mist het plattelandsvolk zoozeer, dat het voor een groot deel eigenlijk buiten het levensgeluk, dat hieruit te putten valt, is komen te staan. Vooral daar, waar platteland en stad met elkaar in nauwe aanraking komen, is dit het geval.

Het Agrarisch Front zal te dezen prikkels scheppen, welke doeltreffend werken. De bestaande organisaties hebben vooral dit terrein totaal verwaarloosd en daardoor het verval van de plattelandsche samenleving vergroot.

Het geven van zin en inhoud aan het ontspanningsleven naast het arbeidsleven zal een der meest dankbare taken zijn en de volksvernieuwing het duidelijkst vorm geven.

De leiding hiervan zal worden opgedragen aan volkomen met het plattelandsleven vertrouwden, die zelf den zin der dingen, waarom het gaat, verstaan.

Deze leiding zal de noodige krachten om zich heen weten te verzamelen en zorgen voor de noodige schakeeringen in verband met de volksche onderverdeeling van Nederland in Saksers, Friezen en Franken, wier onderscheiden aard erkenning moet vinden in een eigen geestelijk leven binnen het staatkundige eenheidsverband.

Bij het totstandbrengen van eenheid in de Boerenbeweging zal het niet moeilijk vallen, de middelen te vinden zonder den volksgenooten nieuwe lasten op te leggen.

Overigens mag, waar van Rijkswege voor het stedelijke cultureele leven aanzienlijke offers worden gebracht, het platteland ook van dien kant op medewerking aanspraak maken.

In elk geval moet zoo spoedig mogelijk, in het waarachtig welzijn van ons volk, een einde worden gemaakt aan de totale geestelijke overheersching van het volksvreemde stedelijke intellect en dient de algeheele vernieuwing, waarvoor het nationaal-socialisme den strijd heeft aangebonden, daarin het allereerst haar zege over den verleden tijd te bevestigen.

AAN DEN ARBEID

Wij hebben niet de gedachte, dat wij in het bovenstaande een afgewerkt schema hebben gegeven. Wel is het voldoende duidelijk voor ieder die mee wil arbeiden aan de vrijheid van ons volk om zijn taak te verstaan in het groote geheel.

Hier volgt het werkprogram en ieder bepale zijn plaats:

Op elk dorp moet komen een gemachtigde van het Agrarisch Front, die om zich heen verzamelt alle werkers voor de volksvoeding, dat zijn dus:

1e. dus de boeren in den ruimsten zin.

2e. de verkoopers der landbouw- en veeteeltproducten en zij die onze producten veredelen en verwerken en de leveranciers van de grondstoffen, dus de vee-, groenten- en zuivelhandelaren, de groentenwinkeliers, de slagers, de bakkers, de graanhandelaren, de mulders enz., enz.

De gemachtigde van het Agrarisch Front moet al deze volksgenooten verzamelen en hen wijzen op hun nieuwe taak voor den opbouw van onze volkshuishouding.

De bestaande vereenigingen en organisaties kunnen voorloopig blijven zooals ze zijn. Zij moeten van den nieuwen geest worden doordrongen en zoo mogelijk ingeschakeld. Niet breken maar bouwen, niet heerschen maar leiden, dat is de opgave voor de voormannen van het Agrarisch Front.

Blijkt dan dat de besturen der plaatselijke organisaties niet mee willen werken aan den opbouw dan door voorbeeld en overtuiging hen hier op wijzen. Mocht dan later blijken dat zij onwillig of ongeschikt zijn om te worden ingeschakeld, dan is het de taak der dorpsleiders nieuwe mannen uit het bedrijfsleven voor te dragen die dan, met voldoende volmachten bekleed, de oude onwillige en onbruikbare bestuurders, kunnen vervangen.

De gemachtigden van het Agrarisch Front voor de Gouwen en voor de Streken hebben tot taak in grooter verband in de provinciale organisaties hetzelfde te doen. De beste en betrouwbaarste mannen, de beste vakmannen op de voornaamste plaats zetten, dat is reeds meer dan het halve werk. Wij zoeken onze kracht niet in theorieën of stelsels maar in mannentrouw.

Op ons Hoofdkantoor in Den Haag worden ook, naast de algemeene organisatie's, de landelijke vakgroepen voorbereid, welke ook weder in de buurten, de streken en de gouwen hare vertakkingen hebben. Deze vakgroepen hebben o.m. tot taak de concrete plannen van den ombouw, van de crisisorganisaties en van den opbouw van den Rijksvoedingsstand uit te werken.

VOOR VRIJHEID EN RECHT

Dat er een nieuwe ordening komt spreekt niemand meer tegen. Het gaat er nu maar om of de bestaande afdeelingen van de huidige Regeeringsbureaux moeten blijven bestaan, zij het in strengeren en meer autoritairen vorm, of dat de boeren en

de burgers in den nieuwen Rijksvoedingsstand hun eigen zaken te behartigen krijgen. Voorloopig zal het bestaande apparaat intact blijven. De leiding zal nog vaster en nog strenger zijn. Het zal eenvoudiger moeten en het zal sneller gaan werken, omdat de leidersgedachte van den eersten dag af zal gelden, zoodat de hoofden der afdeelingen met meerdere volmachten zullen worden bekleed en dus de maatregelen sneller en krasser zullen kunnen uitvoeren.

Hoe lang dat apparaat werken zal, hangt nu af van de levenskracht van ons volk. Dag en nacht, nu en ook in de toekomst, zullen de mannen van het Agrarisch Front werken aan hun taak.

Zoodra de organisatie voor het geheele land klaar is en zoodra de bestaande organisaties voldoende geschoold zijn, is de tijd rijp, dat de Rijksvoedingsstand in werking treedt waar dan het geheele bestaande Regeeringsapparaat in oplost en het Agrarisch Front in versmelt.

Dan, maar ook dan pas, zal de vrijheid en het recht van den werkenden volksgenoot tot gelding komen, omdat de vrijgeboren mannen in een zelfbewust volk den weg zullen gaan, dien de Schepper zelf zoo kennelijk heeft bepaald voor ons volk van Germaanschen stam, ons volk van boeren en visschers.

Tot allen die dit lezen zeg ik: „Maak nu, in Uw eigen geweten uit of gij ons steunen of ons bestrijden wilt. Wij weten onze taak, wij zullen die volvoeren als het kan met U, als het moet zonder U."

ROSKAM

LUNTEREN

Zaaimaand (October) 1940.

Van denzelfden schrijver verscheen:

In 1933. De N.S.B. in Nederland in verband met ons Christelijk volkskarakter en onzen Germaanschen volksaard . . . . *

In 1935. De leidersgedachte in den vrijen Dietschen volksstaat . . . . . *

In 1936. Het „Drama Colijn" . . . . . *

In 1937. Het Calvinisme, de N.S.B. en de Gereformeerde Kerken . . . . (f 0.25)*

In 1939. De wereldbeschouwing van den Nederlandschen boer . . . . (f 2.—)

In 1940. „De eenheid van stad en land" . (f 0.10)*

„De stem van ons bloed" . . . . (f 0.15)

VERKRIJGBAAR BIJ DEN BOEKHANDEL

De met * gemerkte uitgaven zijn uitverkocht.